

Seminārs „Vietējās ekonomikas plānošana”

Saldus novads, 25. oktobris

Rūdolf Šteiners
(1861- 1925)
Austrijas filozofs,
Sociālais
reformātors,
arhitekts utt.

Vietējās ekonomikas plānošanas filozofijas pamati meklējami tādos jēdzienos, kā «Anthroposophy» (Antroposofija) un «Biodinamiskās lauksaimniecība»

Latvijas Antroposifiskā biedrība: www.antroposofija.lv

Nākamais etaps

Kopienas atbalstīta lauksaimniecība:

- Jaunas īpašumtiesību formas: Ideja par to, ka zemei ir jābūt kopienas īpašumā, kura tiek iznomāta lauksaimniekiem
- Jaunas sadarbības formas: Ideja par to, ka cilvēciskās sadarbības tīklam ir jāaizvieto tradicionālās darba devēju, darba ņēmēju attiecības
- Jaunas ekonomikas formas: Ideja par to, ka ekonomikai nav jābalstās un pieaugošu peļņu, bet jābūt balstītai uz cilvēju patieso vajadzību apmierināšanu.

Uzņēmējdarbības definīcija

Pēc komerclikuma:

«Uzņēmējdarbība ir ilgstoša vai sistemātiska, pašiniciatīvas ierosināta saimnieciska darbošanās un kapitāla ieguldīšana, kas vērsta uz preču ražošanu, pārdošanu vai pakalpojumu sniegšanu, lai gūtu peļņu»

«Uzņēmējdarbības pamatā ir personīgās intereses, kuras realizējot neapzināti tiek apmierinātas visas sabiedrības vajadzības»

Izaugsme

Pieņēmums, ka ekonomiskai labklājībai ir nepieciešama augšana, šķiet tik saprātīgs, ka vairākums par to daudz nedomā. Šis pieņēmums ir tik uzmācīgs, ka gandrīz ikviena kopiena* meklē veidu, kā izaugt no savām problēmām, pat ja tās radījusi pati augšana.

*apzīmējums «kopiena» lietots vispārinātā nozīmē kā ražotāju un iedzīvotāju teritoriāli sociālā kopa»

Sarežģījumus rada tas, ka vārdam «augšana» ir divas atšķirīgas nozīmes:

- 1) paplašināšanās (Kļūt lielākam);
- 2) attīstība (Kļūt labākam);

Dzīves kvalitāte un uzņēmējdarbība

- Dzīves kvalitāte veicina uzņēmējdarbību;
- Uzņēmējdarbība veicina dzīves kvalitāti?

Mūsdienu Vietējās ekonomikas attīstības izpratne

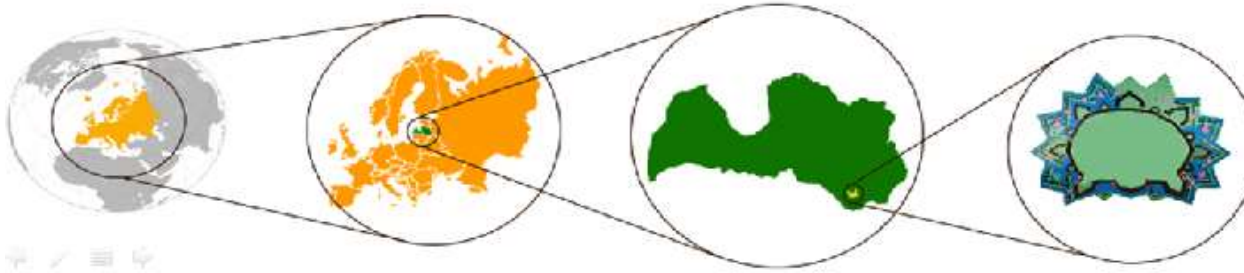
Sociāla zinātne, kas pēta kā vietējā kopiena izmanto savus resursus savu vajadzību apmierināšanai

LED kā politika izveidojās septiņdesmitajos gados, kad vietējās pašvaldības atklāja, ka uzņēmumi un kapitāls pārvietojas starp reģioniem konkurētspējīgu priekšrocību ietekmē

VIETĒJS

Vietējā ekonomika?

Reģionāla ekonomika?

Mazais bizness!

Vietējā ekonomika vs Uzņēmējdarbība kopienā

- Loģiskā atbilde ir radīt uzņēmumus!
- Bet... 1) Vai uzņēmums ienesīs tik daudz, lai pietiktu visam? 2) Vai uzņēmums vairāk ienesīs nekā patērēs?

Vietējs

«ir nelogiski, ka vietējais zemnieks savus produktus brauc pārdot uz Rīgu, un apkārtējie, lai nopirktu šos viņa izaudzētos salātus, dilles un kartupeļus, arī brauc uz Rīgu. Loģiskāk, ja salātu bunti, tikko plūktu, iedzīvotāji var nopirkt turpat, no saimnieka rokām!»

«Ir neloģiski, ka vietējais zemnieks savus produktus brauc pārdot uz Rīgu, un apkārtējie, lai nopirktu šos viņa izaudzētos salātus, dilles un kartupeļus, arī brauc uz Rīgu. Loģiskāk, ja salātu bunti, tikko plūktu, iedzīvotāji var nopirkt turpat, no saimnieka rokām!»

Vietējā ekonomika sākas

Vietējā teritorijā

Vietējās ekonomiskās attīstības (LED) nolūks ir **palielināt reģiona ekonomisko kapacitāti, lai uzlabotu tā ekonomisko nākotni un dzīves līmeni.**

Tas ir process, kurā valsts, privātā un nevalstiskā sektora partneri strādā kopā, lai radītu labvēlīgākus apstākļus ekonomiskai izaugsmei un nodarbinātības palielināšanai.

Kā tiek veidota spēcīga vietējā ekonomika?

- Vietējo apstākļu unikalitāte = reģiona relatīvās priekšrocības;
- LED pēc būtības ir sadarbība starp privāto sektoru, sabiedrības interesēm un vietējo pašvaldību;
- LED iekļauj tādas disciplīnas kā fizisko plānošanu, ekonomikas plānošana, tirgzinības ar mērķi stiprināt vietējās ekonomikas kapacitāti cerīgai ekonomiskai nākotnei kā arī **dzīves kvalitātes uzlabošanai visiem.**

- Ekonomika pamatā pievērš uzmanību tam, kā sabiedrība **ierobežotos resursus** lieto savu **vēlmju** un **vajadzību** apmierināšanai
- Uzņēmējdarbības pamatā - **preču** un **pakalpojumu** ieguves/apmaiņas process, kas atbilst **pircēja vērtību sistēmai**, un kurā saņēmējam ir svarīgi apmierināt savas **vēlmes** un **vajadzības**, savukārt sniedzējam nepieciešams gūt **peļņu**

- **Vērtības** – vispārcilvēciskās, nacionālās, sociālās, materiālās, garīgās, politiskās, ētiskās, estētiskās u.t.t.
- **Vēlmes** – cilvēka izjūtas, ka viņam kaut kas nepieciešams, bet vēl nav pieņemts lēmums ka šī nepieciešamība noteikti jāapmierina
- **Vajadzības** – vēlmju izpausmes forma
- Cilvēka nepieciešamība apmierināt vajadzības veido **motivāciju** attīstībai

Kāda ir iespēja apmierināt savas personīgās vajadzības savā kopienā

Pašistenošanās

???

Luksus preces un pakalpojumi

Pašcieņa, atzinība

???

Sociālās vajadzības:
mīlestība, piederība

???

Pirmās nepieciešamības preces un pakalpojumi

Drošība

???

Fizioloģiskās vajadzības

???

Pārdomas....

Vietējā ekonomika parasti netiek plānota bagātās vietās.

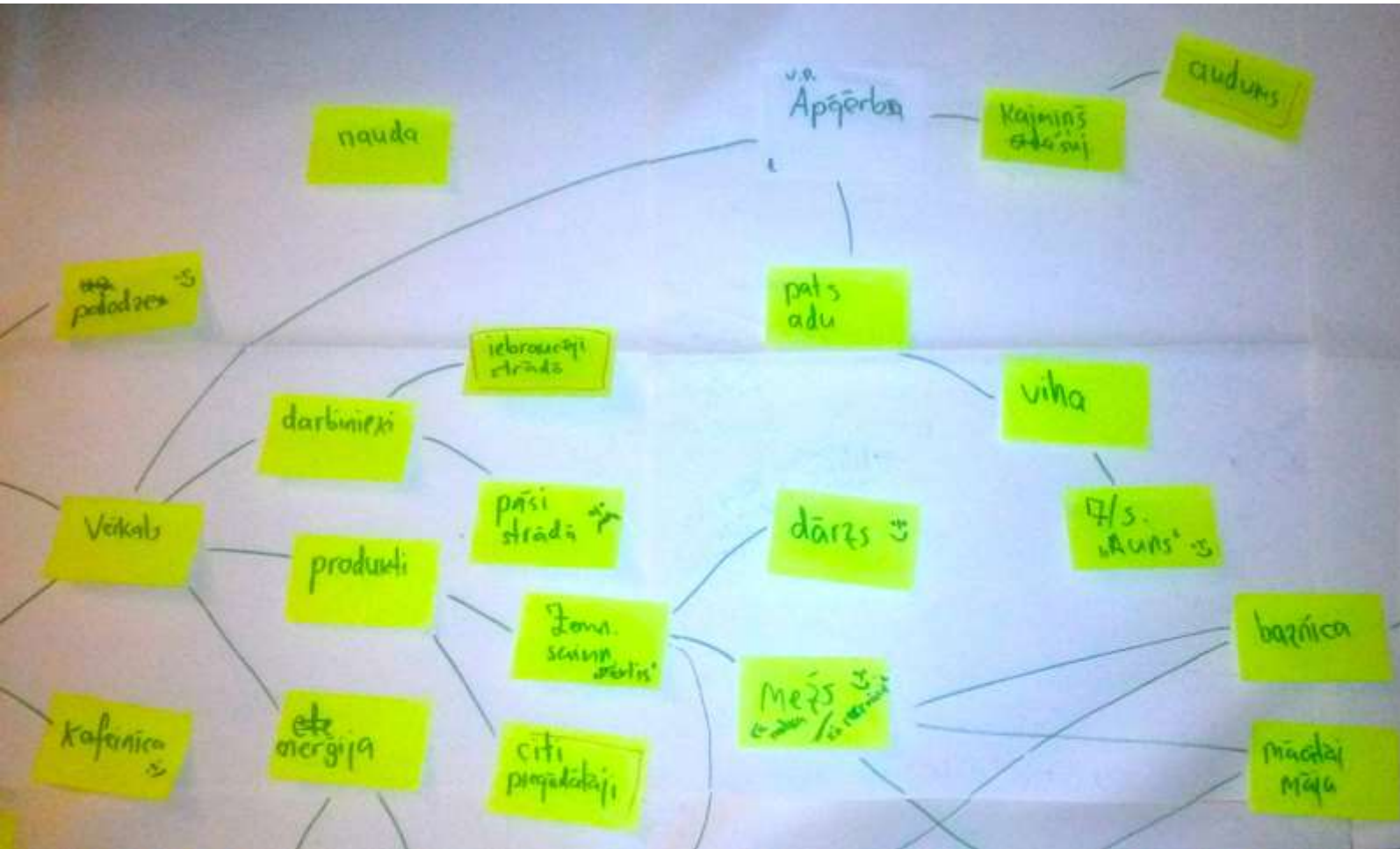
- Vietējās ekonomikas plānošanu sāk ar to, kur visvairāk tiek iztērēta nauda - pārtika, mājoklis utt.
- Un tad iet tālāk uz citiem scenārijiem.
- Svarīgi! Jo augstākā līmenī ir kopiena, jo efektīvāku un augstāku pakalpojumu līmeni tā var nodrošināt.
- Tradicionāli sākumā tā ir pārtikas radīšana, pēcāk kopiena var radīt citus resursus, līdz pat iespējai pašrealizēties, un ar šiem resursiem radīt vērtību (pakalpojumu/produktu), ko pārdot tālāk.

Kopienas vajadzību katalogs

1. Fizioloģiskās jeb pamatvajadzības	 <p>1.</p>
2. Drošība jeb vajadzības, kas orientētas uz izdzīvošanu nākotnē	 <p>2.</p>
3. Sociālās vajadzības jeb vajadzība pēc piederības un mīlestības	 <p>3.</p>
4. Sociālā atzinība jeb vajadzības pēc pašcieņas	 <p>5.</p>
5. Pašīstenošanās: pašaktualizācijas, estētiskās, izziņas vajadzības	

*“Vajadzību analīze palīdz noteikt
plaisu starp patreizējo situāciju un
to, kādā Jūs vai Jūsu mērķauditorija
vēlētos dzīvot, darboties.”*

Kopienas resursi

V.P.
Welcome

Welcome
😊

Welcome

Welcome
☹️

Kurp aizplūst mūsu nauda?

Cik daudz naudas zaudējam?

Ar kādām metodēm to varam noteikt?

Kāpēc jānosaka naudas zaudējumi?

Kā nauda **ieplūst** kopienā?

Kuru LED scenāriju izvēlēties?

- ✓ Naudas aizplūšanas mazināšana
- ✓ Vajadzību pilnīgāka apmierināšana kopienā
- ✓ Jaunu vērtību (resursu), kas palielina ieņēmumus kopienā, radīšana

LED scenārijs:

TĒMA:			
Aktivitāte – Ko darīsim?	Ko PAPILDUS kopiena iegūs?	Kas to darīs?	Nepieciešamie resursi